
Vergaderjaar 2016–2017

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 1671

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 oktober 2016

Hierbij bied ik u aan de geannoteerde agenda van de Raad Buitenlandse Zaken van 17 oktober 2016.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
A.G. Koenders

Syrië

De Raad Buitenlandse Zaken zal spreken over de huidige verslechterende politieke, militaire en humanitaire situatie in Syrië. De discussie zal zich daarbij vermoedelijk richten op herstel van het staakt-het-vuren, de humanitaire situatie, mogelijkheden voor een herstart van het politieke proces onder leiding van de Speciale VN-gezant Staffan de Mistura en de strijd tegen ISIS. Syrië stond hoog op de agenda tijdens de Ministeriële week van de 71ste sessie van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (AVVN) in New York, onder meer tijdens twee ministeriële bijeenkomsten van de *International Syria Support Group* (ISSG) en verschillende andere VN-bijeenkomsten waaronder een Nederlands-Italiaans *side-event* dat het Syrische maatschappelijk middenveld een platform bood en waar ook de Amerikaanse Minister van Buitenlandse Zaken Kerry bij aanwezig was.

Onderhandelingen tussen de Verenigde Staten en Rusland over een herstel van de wapenstilstand zijn nog gaande, maar de frustratie en onderlinge verschillen zijn groot. Ondertussen houden Syrische/Russische luchtaanvallen op verschillende doelen in Syrië aan en vinden de meest intensieve luchtaanvallen op Aleppo plaats sinds de start van het conflict. Om de diplomatieke impasse tussen de Verenigde Staten en Rusland te doorbreken, kijken verschillende landen – waaronder enkele EU lidstaten – naar alternatieve voorstellen om het geweld in Syrië te beteugelen. Het is van belang dat de EU een sterkere betrokkenheid toont bij het Syrië-conflict. Een voorbeeld daarvan is de resolutie die mogelijk op korte termijn door Frankrijk wordt ingediend gericht op een staken van vijandigheden in Aleppo met als uiteindelijke doel uitbreiding naar andere gebieden. Tijdens de AVVN is door Frankrijk en Nederland gewerkt aan voorstellen voor betere monitoring van schendingen van het staakt-het-vuren, waartoe Frankrijk een voorstel heeft ingediend bij de VN Veiligheidsraad en de ISSG. De raad zal dit voorstel en alternatieven ten aanzien van verificatie en monitoring bespreken.

Nederland zet ten aanzien van Syrië in op vier prioriteiten: herstellen van het staakt-het-vuren en humanitaire toegang (conform de afspraak tussen de VS en Rusland), een herstart van het politieke proces onder leiding van De Mistura, betere internationale monitoring van een staakt-het-vuren, en bescherming van burgers en gematigde strijdgroepen bij samenwerking tussen de VS en Rusland op het gebied van terrorismebestrijding. Het kabinet zal tijdens de Raad aandringen op een stevige rol van de Europese Unie op de genoemde prioriteiten en daarbij het belang benadrukken van een gezamenlijk EU-optreden vis-à-vis Syrië.

EU Global Strategy

Hoge Vertegenwoordiger (HV) Mogherini zal tijdens de Raad een toelichting geven op het tijdspad voor de implementatie van de *EU Global Strategy on Foreign and Security Policy* (EUGS) en de voorgenomen concrete *deliverables*. Deze «roadmap» biedt een bruikbaar handvat voor de uitwerking van de strategie over de volledige breedte van het externe EU beleid. De eerdere Nederlandse inzet voor de implementatie van de EUGS (zie onder meer de Geannoteerde Agenda voor «Gymnich», Kamerstuk 21 501-02, nr. 1641) past binnen de voorgestelde koers van de HV en het kabinet steunt deze dan ook.

Het kabinet blijft het belang onderstrepen van eigenaarschap van lidstaten, nationale parlementen en de verschillende EU instellingen bij een zo snel mogelijke implementatie van de strategie. Het kabinet zet in

op spoedige uitwerking van de strategie op het gebied van veiligheid en defensie in een *Security and Defence Implementation Plan* (SDIP). Daarnaast dient aandacht uit te gaan naar implementatie van de strategie ten aanzien van dreigingen op het snijvlak van interne en externe veiligheid, zoals *cyber security* en terrorismebestrijding, samenwerking op het gebied van migratie, energieveiligheid, ontwikkeling en herziening van regionale EU-strategieën, waaronder de reeds bestaande regionale strategie van de EU voor de Sahel-regio en de strategie voor Syrië, Irak en de dreiging die uitgaat van ISIS/Da'esh, versterking van *global governance*, onder meer op het gebied van klimaatverandering, opname van de *UN Global Goals for Sustainable Development* in de herziening van de EU consensus over Ontwikkelingssamenwerking en een geïntegreerd beleid voor crisisrespons en -preventie.

Het kabinet zal bij de uitwerking van de EUGS tevens aandacht vragen voor de noodzaak van het verbeteren van de werkmethoden van de EU instellingen en de lidstaten ten aanzien van het Gemeenschappelijk Buitenland- en Veiligheidsbeleid (GBVB) om de impact van het gemeenschappelijke beleid te vergroten en effectiever gebruik te maken van bestaande middelen.

Migratie

De Raad zal eveneens spreken over migratie ter opvolging van de discussies tijdens de AVVN-week in New York en ter voorbereiding van de Europese Raad van 21 en 22 oktober 2016. Naar verwachting zal de Raad de migratiecompacts met Libanon en Jordanië goedkeuren. De documenten zullen waarschijnlijk formeel worden vastgesteld met de Jordaanse en Libanese autoriteiten tijdens associatieraden met beide landen eind oktober. Nederland is zowel voorafgaand als tijdens het Nederlands EU-voorzitterschap sterk pleitbezorger geweest van brede afspraken met beide landen, waarbij een sterk geïntensiveerde inzet van de EU gepaard gaat met duidelijke commitments van beide landen, waaronder die op het gebied van verblijfs- en werkvergunningen voor vluchtelingen. Hoewel het onderhandelingsproces iets langer heeft geduurd dan verwacht, heeft intensief overleg tijdens de zomer geleid tot een voor alle partijen bevredigend resultaat.

Verder zal HV Mogherini de voortgang ten aanzien van de besprekingen over de migratiecompacts met Ethiopië, Mali, Niger, Nigeria en Senegal toelichten. Nederland is nauw betrokken bij de totstandkoming van deze compacts.

Tunesië

Tijdens de Raad zal tevens worden gesproken over Tunesië, een belangrijke strategische partner voor de EU. Het land geldt in de regio als succesverhaal van de Arabische Lente. Tegelijkertijd is de situatie fragiel, onder andere door de achterblijvende sociaaleconomische situatie en onrust in de regio, met name in buurland Libië. De werkloosheid, één van de drijfveren achter de opstanden in 2011, is onverminderd hoog en het land heeft te maken gehad met terroristische aanslagen. Verschillende opeenvolgende regeringen zijn onvoldoende in staat gebleken deze uitdagingen het hoofd te bieden. De recent aangetreden nieuwe regering van premier Chahed lijkt nu voor een positief momentum te zorgen.

Het kabinet is grote voorstander van ondersteuning van Tunesië en juicht intensivering van het EU-partnerschap toe. De drie Benelux-premiers zijn voornemens van 4 tot 6 december 2016 het land te bezoeken om deze boodschap kracht bij te zetten. De EU zal eind september een strategie

presenteren in de vorm van een gezamenlijke mededeling, die de basis vormt voor de EU-inzet ten aanzien van Tunesië voor de komende jaren. Eind november zal in Tunis een investeringsconferentie plaatsvinden. De EU-inzet zal daarbij gericht zijn op het aanpakken jeugdwerkloosheid, het verkleinen van regionale ongelijkheid, hervorming van de publieke sector en het aanpakken van veiligheidsproblemen. Deze steun blijft wel afhankelijk van voortgang van de democratische transitie en uitvoering van de hervormingen van het vijfjarenplan. Uw Kamer zal over de gezamenlijke mededeling per BNC-fiche worden geïnformeerd.